

DANIËL ISAAC CROON : AANVULLING

Rinus Suijkerbuijk

De zinsnede: *"Hoewel de familienaam Croon geheel uit Houthem verdwenen is ..."* in het artikel over Daniël Isaac Croon ('t Sjtiegelke nr. 35), leverde een onverwachte reactie op, vergezeld van een uitdaging.

Mevrouw Ine Durville-Croon [sinds jaren wonende aan de van Caldenborghs-weg, echtgenote van ons voormalig bestuurslid Harry Durville (1995-2001)] las deze zinsnede met verbazing en meldde dat zij toch een echte Croon was: *"Toen we hier kwamen wonen ben ik uiteraard tegen dat graf [naast de kapel te Vroenhof] aan gelopen en e.e.a. na gaan pluizen. Ik heb een stamboom, maar kon geen link met Houthem vinden. Misschien nog interessant voor degene die het heeft nagekeken?"*.

Verantwoording

Bij mijn zoektocht naar mogelijke afstammelingen van Daniël Isaac Croon in/uit Nederlands Oost-Indië/Indonesië ben ik een aantal Croon-en tegengekomen waarvan de wortels, vóór hun koloniale leven, in Groningen lagen. Over dit Groningse geslacht bestond een familieboek/genealogie, dat ik echter niet ter inzage mocht krijgen, omdat de eigenaar bang was voor het in verkeerde handen vallen van privacygevoelige gegevens [onechte, c.q. geadopteerde kinderen e.d.]. Van mevrouw Durville-Croon mocht ik dit, in 1982 door Trees A. Kroon samengestelde, boek *"Roomse Kronen en Cronen in Stad en Omme-land"* zonder enig bezwaar ter leen meekrijgen.

Lessen

Les 1: 't Sjtiegelke wordt kritisch gelezen;

Les 2: zoek het niet te ver, want dikwijls ligt het antwoord op een vraag dichtbij;

Les 3: formuleer zorgvuldiger, want de familienaam Croon is niet uit Houthem verdwenen, maar wel de door H.J.J. Philippens in zijn boeken behandelde familie Croon;

Les 4: als in enig zoekbestand gezocht wordt, definieer dan niet strikt; als naast "Croon" ook op "Kroon" gezocht was, zou bijvoorbeeld in het Centraal Bureau voor Genealogie of de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag dit boekwerk van T.A. Kroon ⁽¹⁾ direct gevonden zijn!

Enige relatie?

Is er enige relatie te leggen tussen de "Houthemse" familie Croon en de "Groningse Kronen/Cronen" waartoe mevrouw Durville-Croon behoort?

In het voornoemde "Groningse" familieboek wordt het katholieke geslacht Kroon beschreven als een geslacht van vooral kleine handwerkslieden. De stamvader is Joan Cron(en), uit Hems en bij Meppen, die omstreeks 1735 naar Dúthe bij Lathen verhuist. Het Eemsland, ten Oosten van de provincies Groningen en Drenthe, is dan het "afstammingsgebied".

H.J.J. Philippens omschrijft de Houthemse familie Croon als een (hoofdzakelijk protestants) geslacht van militairen en schepenen, waarbij in 1617 Gerard Croon als "stamvader" wordt opgevoerd: hij was toen soldaat in de compagnie

van Johan von Waddel in de vesting Jülich. Ook wordt Willem Croon, geboren 1570, waarschijnlijk uit **Weert, opgevoerd**. "Hij kan familie zijn geweest van Johan Croon 1657-1665, generaal van Praag en onder Keizer Ferdinand III in **de adelstand verheven**".

Over deze Jan van de Croon, geboren in het Morregat te Weert als zoon van een arme waschvrouw omstreeks 1594, is veel geschreven. Hij ging in de leer bij schoenlapper van Houten, maar nam daar de benen toen passerende troepen hem een aantrekkelijker baan leken te bieden. Johan Vrijheer van Croon, Heer van Seursen, Tashof, Pissen en Volupes etc. stierf, kinderloos, in 1665 als commandant van Praag en militair gouverneur van Bohemen. Hij liet onder meer aan de zusters van Franciscus te Weert 8.000 gulden na voor de bouw van het klooster aan de Beekpoort⁽²⁾.

Maar een relatie tussen deze tot Praag bekende Croon of zijn broer Frans en de Houthemse familie Croon is nooit aangetoond. En zo'n bekende persoonlijkheid zou men zeker in zijn familiekronek willen opvoeren, hetgeen echter nergens beschreven te vinden is.

Van enige Houthemse Croon die omstreeks 1700 in het Eemsland aan de basis zou hebben gestaan van een geslacht van handwerkslieden, is generlei aanduiding te vinden. Of er militaire Cronen wellicht bij betrokken waren? Het is zeer onwaarschijnlijk.

Familiewapens

Familiewapens bevatten de eeuwen door dezelfde elementen binnen één familie. Bij het zoeken naar enige mogelijke relatie tussen de Houthemse en Groningse Croon-familie is uiteraard ook gezocht naar een mogelijk verband. Maar aangezien mij bij deze families het bestaan van mogelijke familiewapens op lakzegels, zegelringen of bijvoorbeeld familieporselein onbekend is, kon ook daarmee geen familieband aangetoond worden.

Families met één stamvader

Smeden trof men in elk dorp aan: de kans dat Smeets-en uit verschillende landsdelen aan elkaar verwant zijn, is uitermate gering. En er zijn vele Jannen, Pieten en Hermannen geweest, stamvaders van niet aan elkaar verwante geslachten Janssen(s), Pieters(en) en Hermans. Er zijn echter slechts weinig familienamen, waarvan alle naamdragers op één stamvader terug te voeren zijn. De vondelingen, bijvoorbeeld Satijn en Boreas, en de aliasnamen als Suijkerbuijk horen daartoe.

Naamsverklaring

De familienaam Croon/Kroon wordt vaak verklaard door verwijzing naar de naam van het huis, waarin de familie woonde. Huisnummers waren vroeger onbekend. Gebouwen werden gekenmerkt door namen, vaak op uithangborden, door woorden of afbeeldingen aangeduid. "Een familienaam als Kroon zal afkomstig zijn van een uithangbord waarop een kroon werd afgebeeld. Een zodanig uithangbord zal waarschijnlijk aan een herberg toebehoord hebben; een herberg die ofwel deel uitmaakte van een kasteel - waardoor een herber-

gier ook wel kastelein genoemd werd - ofwel op een kruispunt van wegen onderdak bood aan reizigers.

Doorgaans werd op uithangborden de zogeheten heraldieke kroon aangetroffen van drie of vijf fleurons (eikenbladeren), een kroon die geen rang aanduidt, maar in een wapenschild boven allerlei stukken, vooral op de kop van leeuwen, werd gebruikt.”, aldus Trees Kroon in meergenoemd boek.

Conclusie

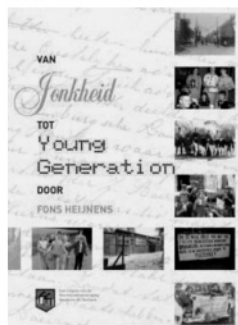
Dat de Groningse en Houthemse families Croon aan elkaar verwant zouden kunnen zijn is nagenoeg zeker uit te sluiten. Mijn conclusie is dat Ine Durville-Croon weliswaar een in Houthem woonachtige Croon is, die echter niet verwant is aan de schepenfamilie Croon, als in Houthems Verleden door Philippens beschreven. Mijn verontschuldiging voor de gebezigde onzorgvuldige formulering.

Noten

⁽¹⁾ De genealogische nalatenschap van Trees Kroon bevindt zich, na enig omzwerven, in de Bibliotheek van het Veenkoloniaal Museum te Veendam. Inzage is echter pas mogelijk na voorafgaand verzoek, zoals mij tijdens een bezoek op 21 augustus 2011 aan genoemd museum bleek.

⁽²⁾ Gazet van Limburg 31 maart 1950: Weerter schoenlapper bracht het tot onderkoning.

Tip voor een cadeau voor Sinterklaas of Kerstmis

Het boek *Van Jonkheid tot Young Generation* is nu voor de zeer aantrekkelijke prijs van slechts € 10,00 te koop en te verkrijgen bij secretaris/penningmeester Harry Becker.

Wilt u het boek via de post ontvangen, dan bedraagt de prijs € 13,00.